

Kedves Cserkészek! Ebben a „TUDÁSFA” rovatban olyan ismereteket osztok meg veletek, amelyek az egyházi év jeles napjairól, valamint a népszokások színes rendjéről szólnak. Szólok a fontosabb családi szokásokról, de a társadalmi eseményekről is. NEM csak regös cserkészeknek, hanem minden vezetőnek, cserkésznek, de a családoknak is ajánlom.

Miért? Mert az embernek a gyökereit ismernie kell. Az pedig a múltba vezet, a népmesék, balladák, mondák világába. S amíg ezeket ismerjük, addig tudjuk, hogy kik vagyunk!

Bővebben itt találtok mindenhez anyagot. <https://kmcssz.org/regos-cserkesz/>

Jó munkát!

Jablonkay Lydia RVT

MÁJUS – PÜNKÖSD HAVA – TAVASZUTÓ HÓ – ÍGÉRET HAVA - BIKÁHAVA - Borjútor (Virágzó élet) hava

*Kerek Isten fája, szép tizenkét ága,
szép tizenkét ágán ötvenkét hajtása,
ötvenkét hajtáson három aranyalma,
aki kitalálja, hull az áldás arra.*

Ma imádkoztam érted, és tudom, hogy Isten meg kellett, hogy hallgassa.

Éreztem a választ a szívemben, bár Ő nem szavakkal beszélt. Nem kértem gazdagságot és hírnevet, tudtam, hogy téged ezek nem érdekelnek. Sokkal tartósabb kincseket kértem Tőle.

Azt kértem Tőle, hogy legyen melletted minden új nap kezdetekor. Hogy adjon neked egészséget, áldjon meg, és küldjön neked barátokat, akikkel együtt járhatod az utadat.

Boldogságot kértem számodra a kis és nagy dolgokban egyaránt. De leginkább szerető gondoskodásáért imádkoztam.

Fagyosszentek

A fagyosszentek a magyar népi hagyomány szerint a **Pongrác**, **Szervác**, **Bonifác** napok (május 12., 13., 14.), valamint **Orbán** napjának (május 25.) a közös elnevezése.

Az Ipoly mentén a néphagyomány **Zsófia-naptól** (május 15.) is fagyot várt.

Ókeresztény vértanúk napja.

Szent Pongrác (Pankratiusz) a III. század végén született. Rómában maga a pápa keresztelte meg. Diocletianus császár keresztényüldözésének áldozata lett a *kivégzésekor még csak 15 éves fiú*.

Tongerni Szervác (Servatius) valószínűleg Örményországban született. A középkori legendák szerint a IV. században Belgiumban élt. Megjósolta, hogy a környéket megtámadják a hunok.

Szent Bonifác (Bonifatius), az angol származású vértanú, hittérítő a VIII. században lett a germán népek apostola, szerte Németországban sok embert térített Krisztus hitére. 755-ben pogányok támadták meg, és a társaival együtt lemészárolták. Németországban ma is nagyon népszerű.

A népi megfigyelés szerint a tavaszi meleg napok ezeken a napokon hirtelen hidegre változnak, nem ritkák az éjszakai fagyok.

A népi időjóslatnak van némi alapja. Még akkor is, ha nem is pontosan ezeken a napokon, de ilyen tájt még elő-előfordul késő tavaszi fagy.

A pontos naptári egyezés már csak azért sem lehet megbízható, mert már több mint 600 éve van írásos emlékünkről a „fagyos szent” szabályról, miközben 1589-ben naptárreform következtében a „fagyosok” is eltolódtak 10 nappal. Ez azonban nem zavarta a naptár készítőket.

A lehűlésen kívül egyéb megfigyelés is szerepel ehhez a naphoz kötve a népi kalendáriumokban:

*„Sok bort hoz a három ‘ác’,
Szervác, Pongrác, Bonifác,
Ha felhőt egyiken se látsz!”*

A fagyveszély ellen füstöléssel, vízpermettel, ködösítéssel, vagy takarással is védekeznek.

A várható májusi fagyok miatt a kényesebb növények palántáit (uborka, paradicsom, bab) csak a fagyosszentek után ültették ki a szabadba. Védekezésükppen a gyümölcsösökben ilyenkor füstölnek. Az alábbi népi rigmus is erre szólít fel:

*” Szervác, Pongrác, Bonifác, mind a fagyosszentek,
Hogy a szőlő el ne fagyjon, füstöljenek kentek!”*

A néphagyomány ide sorolja még a **Zsófia-napot** is, amely szintén fagyot hozhat. Ezért ajánlott a kényesebb zöldségeket pl.: uborka és bab, Zsófia- nap után elvetni, mert akkor kevesebb az esély rá, hogy elfagy a termés.

Szorosan ide kötődik még május 25-e **Orbán napja**. Orbán *a kocsmárosok és a bor védőszentje*, ezért számtalan hagyomány kötődik hozzá. Megfigyelték, hogyha ezen a napon esik az eső akkor savanyú lesz a bor, viszont édes ha tiszta az idő. Hosszú távú időjárási megfigyelést is tehetünk ezen a napon: amilyen az idő aznap, olyan lesz az ősz.

Mennybemenetel, áldozócsütörtök, áldozónap, Urunk mennybemenetelének ünnepe (*Ascensio Domini*)

A mennybemenetelkor a hívő keresztények
Jézus visszatérését Mennyei Atyjához ünneplik.

Mennybemenetel ünnepe a húsvét ünnepe utáni ötödik
vasárnap hetének csütörtökére esik, azaz a **húsvét utáni 40. napra**, de általában a következő vasárnap
tartják. A keresztény egyház azt ünnepli ezen a napon, hogy Jézus eltávozott a földi világból,
felemeltetett, és elment közülünk azért, hogy jelen lehessen közöttünk minden napon, a világ
végezetéig. A magyar katolikusok inkább az első két kifejezés valamelyikét, míg a protestánsok
(különösen a reformátusok) a harmadik megnevezést használják.

Jézus Krisztus mennybemenetelének leírása az Újszövetségben három helyen szerepel: Márk
evangéliuma 16. fejezetében, Lukács evangéliuma 24. fejezetében és az Apostolok cselekedeteiről írt
könyv 1. fejezetében.

Szokások és tradíciók

A Mennybemenetel napjára nincsenek tipikus szokások – mint például a húsvéti színes tojások. A
hívő keresztények egyházi istentiszteleten vesznek részt. Korábban Krisztus mennybemenetele
jegyében az istentisztelet, templomi ünnepségek, stb. után szokás volt az otthoni ünnepi étkezés
során csak “repülő húst”, azaz baromfit enni. A baromfi ma is sok család étlapján szerepel. Azok,
akik szeretik a különösen szép ünnepeket, és az ehhez való ételeket, fácánnal, fürjjel vagy
galambdal főznek.

A mennybemenetel előtt Jézus összegyűjtötte tanítványait az Oljfák hegyére, azt a megbízást adta nekik, hogy a Föld legvégső határáig tanúskodjanak őrá, aztán egy felhőben felemeltetett tőlük. Két angyal ígéri meg a tanítványoknak a Krisztus visszajövetelét, és a tanítványok örömmel megtelve tértek vissza Jeruzsálembe. Ott maradtak együtt Istent dicsérve és a mennyből küldött erőre várakozva maradtak ott (Lk 24,50-53; ApCsel 1,4-12). A mennybevétel tehát Jézus földi szolgálatának a nyilvánvaló lezárását jelenti.

A Mennybemenetel a kínszenvedéskor megalázott Krisztus megdicsőítése, „hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, és minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr”.

(Fil 2, 10-11)

A Mennybemenetel saját természetünk megdicsőülése is, melyet eljöveteleivel kiemelt és megmentette bukottságból és a halálból. Hogyne örültek volna „nagy örömmel” a tanítványok, amikor mindezt megértették?

K: Ky - ri - e (e) - le - - - i - son.

Mennybe ment Krisztus e szent napon lelki örömben, dicső testben,

al - le - lu - ja.

N: Ky - ri - e (e) - lei - son. Ky - ri - e (e) - lei - son.

K: Christe e - le - - - i - son. stb.

Előénekes: Kyrie eleison! Mennybe ment Krisztus e szent napon, lelki örömben, dicső testben, alleluja!

Hívek: Kyrie eleison, Kyrie eleison!

Előénekes: Christe eleison! Ki megölted halálunkat, fogva vitted fogságunkat, alleluja!

Hívek: Christe eleison, Christe eleison!

Előénekes: Kyrie eleison! Ki már Atyádnak jobbján trónolsz, maradj mindvégig egyházaddal, alleluja!

Hívek: Kyrie eleison, Kyrie eleison!

Jézus feltámadt – és ez mindent új megvilágításba helyez.

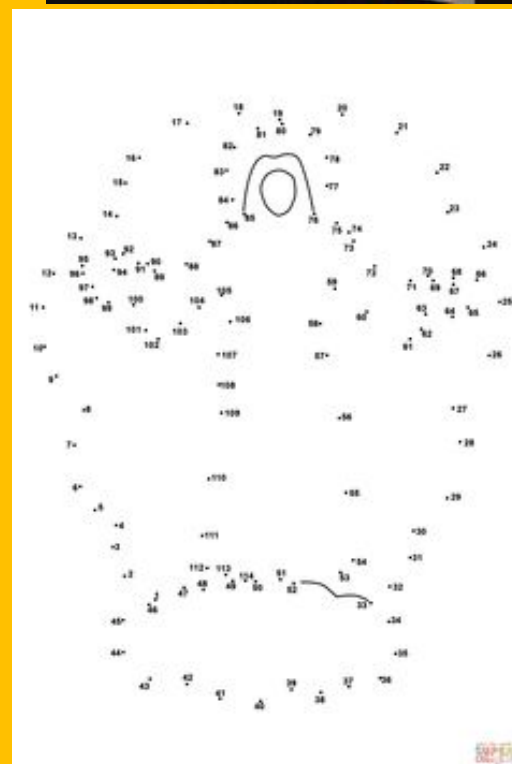
Aztán eljön barátaihoz, hogy tanítsa még őket. De nem a tanítványai körében van, azok között, akik három évig kísérték őt, hanem másokhoz is elmegy.

De Jézus nem marad velük. Amikor Jézusban Isten emberré lett, néhányan láthatták, hallhatták, találkozhattak vele, megérinthették. Nem csak a tanítványok, hanem mások is.

Azt nem tudjuk pontosan, összesen hányan találkoztak vele élete folyamán, de ahogyan mi is az emberi lét korlátai miatt korlátozott számú ismerőssel bírunk, így vele is korlátozott számú ember találkozhatott.

A feltámadása után a tanítványainak még megmutatkozó Krisztus tehát elbúcsúzott és visszatért az Atyához, hogy egyedüli közbenjáróként intézze ügyünket.

A menybemenetellel Jézus egyáltalán nem tűnt el tőlünk örökre. Hangsúlyozta, hogy híveihez egyszer visszatér majd.

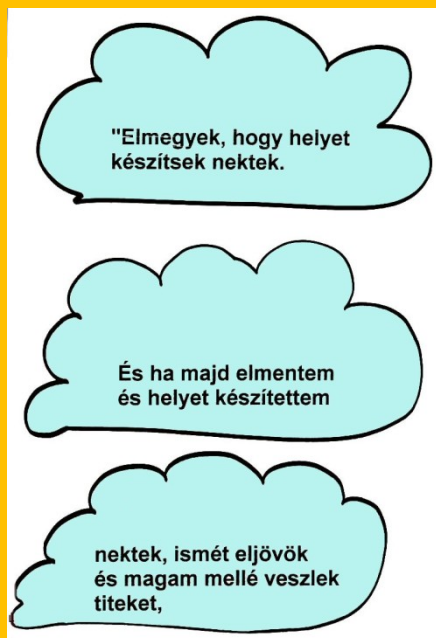

A pünkösd ünnepkör négy eleme időrendben:

áldozócsütörtök,
pünkösd,
szentháromság ünnepe és
úrnapja.

Áldozócsütörtökkel kezdődik a pünkösd ünnepkör, amely a húsvétot követő negyvenedik nap, Krisztus mennybemenetelének napja

Sok helyen ez a gyerekek elsőáldozásának napja is. A 4. századig ezt is pünkösdkor ünnepelték és csak ezt követően került tíz nappal korábbra.

Kézimunka

• Felhők

Szükséges anyagok

- mintalap (felhőkre írt aranymondás)
- cérna
- ragasztószalag
- olló

- Vágjuk ki a felhőket!
- Ragasszuk fel egy cérnaszálra egymás alá a felhőket!
- Jézus a feltámadása után negyven napig még sokszor megjelent tanítványainak és tanította őket
- Megigérte, hogy elküldi a Szentlelket
- "Nem tartozik rátok az idők ismerete!"
- A missziói parancs
- Jézus felemeltetett és felhő takarta el
- A tanítványok csak álltak fölfelé nézve
- Angyalok hirdették, hogy Jézus majd vissza is fog jönni
- A tanítványok hazamentek és imádkoztak

